

NDIHMË!

NUK MUND
TË FAL

JIM newcomer

NDIHMË!

NUK MUND TË FAL

Jim Newcomer

Redaktor këshillues: Dr. Paul Tautges

Titulli në origjinal:
Help! I Can't Forgive
© Jim Newcomer 2017

Originally published by Shepherd Press

P.O. Box 24
Wapwallopen, PA 18660
www.shepherdpress.com

Të drejtat e autorit në gjuhën shqipe: Qendra "IGNIS"

Për më shumë materiale të tjera nga qendra "IGNIS", vizitoni faqen www.dritez.al

Përktheu: Asim Hamza
Redaktoi: Vilma Dina
Arti grafik i kopertinës: documen
Përshtatja e faqosjes në gjuhën shqipe: Vision Printing shpk

Të gjitha citimet biblike, nëse nuk thuhet ndryshe, janë marrë nga Bibla,

ABS 2009, përdorur me leje nga Albanian Bible Society (A.B.S.)

Të drejtat e rezevuara.

Asnjë pjesë e këtij botimi nuk mund të riprodhohet, të vendoset në ndonjë sistem, ose të transmetohet nëpërmjet asnjë forme apo mënyre elektronike, mekanike, fotokopjimi, inçizimi apo në ndonjë mënyrë tjetër pa marrë më parë leje me shkrim nga botuesi.

PASQYRA E LËNDËS

	Hyrje	4
1	Prano hezitimin tënd	11
2	Kujto historinë tënde	26
3	Ruaj zemrën tënde	38
4	Druaj Zotin tënd	48
	Përfundimi:	57
	Projekte personale zbatimi	67
	Ku mund të gjej më tepër ndihmë?	69

HYRJE

Amund të identifikohesh me këtë? Telefonuesja në një program të krishterë në radio vazhdoi të fliste aq gjatë, sa u duk si një përjetësi, duke radhitur mënyrat se si babai i saj e kishte keqtrajtuar vite më parë. Bashkëshorti i një gruaje jobesnike, edhe pse të penduar, i rrëfëhet me lot këshilltarit të tij që është e pamundur t'i besojë bashkëshortes apo t'ia hapë sërish zemrën. Pastori që vret mendjen se si vallë do ta gjejë forcën ta zbatojë atë që ka predikuar për vite me radhë rreth faljes, pasi kisha e tij është ndarë.

Jo solist, por kor

Cili është refreni i përbashkët nga ky kor zërash plot dhimbje? “Ndihmë! Nuk mund të fal!” Duhet ta pranojmë që përleshja për të falur dikë që na ka bërë

keq, është e gjithësishme. Në të vërtetë, beteja për të falur është “njerëzore” (1 e Korintasve 10:31).

Qëndrimi automatik i çdo personi është të jetë i “pamëshirshëm” (Romakëve 1:31). Fatkeqësisht, kjo prirje drejt mërive është e zakonshme edhe në qarqet e krishtera. Xhej Adams e dallon qartë këtë gjë dhe shkruan me një sinqeritet të madh:

“Falja është vaji, i cili bën që makineria e familjes dhe e kishës së krishterë të vazhdojë të funksionojë si duhet. Në një botë ku mëkatojnë edhe ata që janë shpallur të përsosur në Krishtin, ka shumë nevojë për të falur. Të krishterët që u duhet të punojnë nga afër me njëri-tjetrin, përjetojnë fërkime. Herë pas here shtyhen, dhe me raste përplasen kokë më kokë. Në kushte të tilla, falja është ajo që i mban gjërat nga shkatërrimi i plotë [është shtuar theksi]”¹

Mosfalësit paguajnë një çmim tepër të lartë

Nëse po përleshesh për ta falur dikë në jetën tënde,

¹ Jay Adams, *From Forgiveness to Forgiving: Learning to Forgive One Another God's Way* (Amityville, NY: Calvary Press, 1994), 7.

nuk je vetëm... edhe në familjen e Perëndisë, aty ku besimtarët në mënyrë të qartë inkurajohen të ekzistojnë së bashku në një atmosferë faljeje (Efesianëve 4:32, Kolosianëve 3:13). Megjithatë, nuk duhet të lejosh që shpeshtësia e kësaj përlshjeje të bëhet justifikimi yt për të qenë mosfalës. Kur të krishterët nuk falin, *kjo gjë iu kushton shumë*. Thjesht kalo pak kohë dhe konsidero vazhdën që lënë pas njerëzit mosfalës:

- » *Marrëdhënie të ndryshuara*. Nëse nuk ka pajtim, marrëdhëniet nuk janë më kurrë si më parë. Fjalët e Urta e thonë qartë: “Një vëlla i fyer është si një qytet i fortë, dhe grindjet janë si shulat e një kalaje” (18:19).
- » *Miqësi të shkatërruara*. Kjo shkon një hap më tej. Në vend që thjesht të ndryshojnë klimën e një marrëdhënieje, njerëzit që nuk falin shpesh heqin dorë nga mirëmbajtja e marrëdhënies. Marrëdhënia zhduket krejtësisht nga horizonti! Nuk ka asnjë përpjekje për të kontaktuar, asnjë shqetësim për mirëqenien dhe asnjë keqardhje për mungesën. Për këtë të jesh i sigurt: “Kush mbulon një faj, fiton dashuri, por kush i rikthehet përsëri, ndan miqtë më të mirë” (Fjalët e Urta 17:9).

-
- » *Dëme në shërbesë.* Ndonjëherë kërdua e hidhësisë rezulton në prishjen e një partneriteti në shërbesë. Sa ironike: shërbesat e *bashkuara* rreth ungjillit *ndahen!* Pali dhe Barnaba nuk ishin të paprekshëm nga kjo (Veprat e Apostujve 15:36-41). As dy gratë që ishin të dhëna pas shërbesës, Evodia dhe Sintikja, nuk ishin të imunizuara ndaj kësaj problematike (Filipianëve 4:2-3). E njëjta gjë vlen dhe për ne.

 - » *Izolim personal.* Lëndimet e shpeshta mund të na çojnë drejt tërheqjes në një dhomë të qetë dhe në një cep të errët. Nuk dëshiron më të jesh rreth njerëzve, për shkak se mund të të lëndojnë sërish. *Besimi* tek të tjerët është zhdukur. I sheh me dyshim njerëzit në të shkuarën tënde, nuk u beson njerëzve në të tashmen dhe je cinik rreth njerëzve në të ardhmen. Megjithatë, thjesht mbaj mend se vetmia nuk ka asnjëherë siguri (Fjalët e Urta 18:1).

 - » *Fryt i fishkur.* Nëse zgjedh të jesh mosfalës, do të paguash gjithashtu çmimin e lartë të ndalimit të rritjes tënde në ngjashmëri me Krishtin Çdo besimtar gëzon praninë brendabanuese dhe shërbesën e Frymës së Shenjtë (Romakëve 8:9-11, 2 e Korintasve 3:18). Fryma lë një gjurmë

- të jashtëzakonshme në jetën e çdo besimtari “dashuria, gëzimi, paqja, zemërgjerësia, mirëdashja, mirësia, besimi, zemërbutësia, vetëpërmbytja” (Galatasve 5:22-23). Megjithatë, një person që nuk fal qëndron *kundër* qëllimit për të cilin po punon Fryma në jetën e tij apo të saj.
- » *Gjuhë të pashtruara*. Mund të jesh personi më i dashur në sallën e kishës ditën e diel, por nëse refuzon të falësh dikë, je personi më i dhunshëm aty. Jezusi tha se dhuna banon në zemër bashkë me urrejtjen (Mateu 5:21-22). Thasethemet dhe shpifjet lindin nga hidhësia.
 - » *Dëshmi e pakëndshme*. Gjithë sa kemi radhitur më sipër, prodhon te njerëzit mosfalës një fryt që nuk përputhet me veprën e ungjillit në jetët e tyre si besimtarë. Ky ishte shqetësimi i Palit kur i kërkoi një anëtar të kishës t'i pajtonte dy zonjat në kishën e Filipisë. Ai shkroi: “Dhe të lutem edhe ty, shok i vërtetë, ndihmoji ato, të cilat kanë luftuar bashkë me mua në ungjill, edhe me Klementin, dhe me bashkëpunëtorët e mi të tjerë, emrat e të cilëve janë në librin e jetës” (Filipianëve 4:3).

Lexoje sërish këtë listë: marrëdhënie të ndryshuara, miqësi të shkatërruara, dëme në shërbesë, izolim personal, fryt i fishkur, gjuhë të pashtruara, dhe dëshmi e pakëndshme. Këto janë gjëra vërtet serioze! Aq serioze, sa duhet të bëjmë diçka. Jeta është tepër e shkurtër. Ungjilli është tepër i pushtetshëm. Lavdia e Perëndisë është tepër e rëndësishme që ne të kënaqemi me diçka më pak se falja.

Përgatitu

Kjo është arsyeja pse dëshiroj të të ftoj të nisemi në një udhëtim. Të themeluar fort në tekstin e Mateut 18 dëshiroj që të ecim në “Shtegun e faljes” me Jezusin. Udhëtimi ynë ka pesë stacione:

- » Ndalesa 1: Prano hezitimin tënd
- » Ndalesa 2: Kujto historinë tënde
- » Ndalesa 3: Ruaj zemrën tënde
- » Ndalesa 4: Druaj Zotin tënd
- » Ndalesa 5: Praktiko faljen tënde

S’e di kush të ka bërë keq. S’e di sa shumë duhet të përpiqesh të falësh dikë. Por ama e di *udhën* që do të bësh deri atje. Është shtegu që Zoti ynë i tregoi

dishepullit të tij, Pjetrit. Është një shteg që vlen në çdo kohë. Një shteg që mjafton. Një shteg që çliron. Ky është premtimi që kam për ty: nëse e përfundon këtë udhëtim, do të zbulosh një vendosmëri të re dhe hir të bollshëm, për të qenë dishepulli falës që Jezu Krishti dëshiron që të jesh.

Prandaj, le ta nisim udhëtimin tonë. Falja e personit që të ka bërë keq në jetë është destinacioni yt final. Mateu 18 do të na shërbejë si sistemi i pozicionimit tonë global. Mos harro kafënë.

Prano hezitimin tënd

Një tjetër ditë e ngjeshur në shërbesë. Fama e tij po përhapej. Megjithatë, dishepujt e Krishtit po e shfrytëzonin popullaritetin e tij në rritje jo për mbretërinë e tij, por përkundrazi për mbretëritë e tyre të vogla. Kur i arrijmë te Mateu 18, ata janë rrasur në një shtëpi të vogël në Kapernaum, ndoshta sërish te shtëpia e Pjetrit (shih Marku 1:29, 9:33). Tema e diskutimit të tyre nuk është madhështia e Jezusit, nevojat e turmave, mësimet që kanë marrë si dishepuj, apo plani për të arritur botën me lajmin e Mbretit. Por ajo u përmblo dh në pyetjen që i bënë Jezusit:

*Kush është pra, më i madhi në mbretërinë e
qiejve?*

(18:1)

Ata po shfrytëzojnë popullaritetin e Tij për të arritur madhështi dhe pushtet.

Jezusi qorton dishepujt e Tij

Krishti i deshi ata dhe na do ne aq sa të na shpëtojë nga lakmia jonë për të fituar dhe për të qenë të parët. Vetëm Ai fiton dhe vetëm Ai është suprem (Kolosianëve 1:15-18). Kurdoherë që dallojmë se kemi një dëshirë për të rrëmbyer atë që i takon vetëm Krishtit, jemi në rrezik. Në këtë ditë të caktuar në Kapernaum, Jezusi merr nismën për t'i shpëtuar dishepujt e tij nga planet e tyre për madhësi. Për ta bërë këtë, ai gjen personin e fundit në dhomë, që këta burra do ta konsideronin të madh:

Dhe Jezusi, pasi thirri një fëmijë të vogël pranë vetes, e vuri në mes të tyre, dhe tha: “Në të vërtetë po ju them, në qoftë se nuk ktheheni dhe të bëheni si fëmijët e vegjël, nuk do të hyni fare në mbretërinë e qiejve. Kush, pra, do ta përulë veten si ky fëmijë i vogël, ai do të jetë më i madhi në mbretërinë e qiejve. Dhe kushdo që e pranon një fëmijë të vogël si ky në emrin tim, më pranon mua.”

(18:2-5)

Marku i shton një hollësi këtij tregimi (Marku 9:36):

Dhe mori një fëmijë të vogël dhe e vuri në mes të tyre; pastaj e mori në krahë...

Në një dhomë të mbushur plot me dishepuj ambiciozë dhe të etur për lavdi, Jezusi hedh vështrimin e Tij te një fëmijë, e thërret pranë vetes, e merr në krahë, drejton gishtin drejt tij dhe në thelb thotë: “Nëse doni të jeni të mëdhenj, jini dishepuj si ky fëmijë që po mbaj në krahë.” Pastaj vazhdoi t’u shpjegonte sa të çmuar janë në sytë e Tij të gjithë dishepujt (e të gjitha moshave) me qëndrimin e një fëmije. Në mënyrë specifike, Ai tregon se i mbron shumë ata, dhe i paralajmëron dishepujt e tij që të kenë kujdes të mos i çojnë në mëkat (vargjet 6-11). Kurdoherë që ndonjëri nga dishepujt e Tij, me qëndrimin e një fëmije, bie në mëkat, Ai vetë i kërkon ata, në mënyrë që t’i rikthejë (vargjet 12-14). Shumicën e rasteve Ai i arrin përmes mjetit të tij dashur, kishës së Tij (vargjet 15-20). Dishepujt dëshirojnë madhështi? Çfarë mund të jetë më e madhe sesa të jetosh i kënaqur nën kujdesin e Bariut të Madh... si një fëmijë?

Sigurisht që i pari foli Pjetri aty atë ditë. Goja e tij fliste gjithmonë pak para se të mendonte! Ai ka ndjekur me vëmendje fjalët e Zotit, në mënyrë të veçantë mësimin e shqetësimit të Krishtit për besim-

tarët që mëkatojnë kundër njëri-tjetrit (v. 15). Ai pyet Jezusin:

*Zot, sa herë të mëkatojë vëllai im kundër meje,
edhe t'ia fal atij? Deri shtatë herë?*

(v. 21)

Pyetja e Pjetrit është e jashtëzakonshme dhe tregon shumë. Në këtë pyetje Pjetri shpreh qartë pengesën madhore të çdo besimtari për të falur ata që kanë mëkatur kundër tyre në çfarëdo shkalle. Mund të bëjmë dy vëzhgime rreth fjalëve të Pjetrit. Më ndiq me kujdes: A e dallon veten këtu?

Së pari, Pjetri po tregohej *bujar* me pyetjen e tij. Mund të vrasësh mendjen “Pse shtatë herë?”. Duhet vlerësuar Pjetri këtu. Tashmë Jezusi e kishte mësuar që duhet të falte.

Sepse në qoftë se ju ua falni njerëzve gabimet e tyre, Atij juaj qiellor do t'jua falë edhe juve; por në qoftë se ju nuk ua falni njerëzve gabimet e tyre, as Atij juaj nuk do t'jua falë juve gabimet tuaja.

(6:14-15)

Duke kërkuar të arrijë numrin shtatë, Pjetri në

fakt po e kalonte “masën e faljes” më tepër se dyfishi në kohën e tij. Asokohe mësuesit judenj besonin se Perëndia kërkonte që dikush ta falte personin që i bënte keq vetëm tri herë (sipas Amosit 1-2). Pjetri po tregohej vërtet bujar, duke menduar me sinqeritet se po i bindej mësimit të Jezusit. Por para se ta marrësh masën e Pjetrit si rreth të ri lavdie, më lejo të vë në dukje dhe një hollësi tjetër.

Së dyti, Pjetri po tregohej *hezitues* me pyetjen e tij. Edhe pse përdori një numër më të madh se njerëzit përreth, mos të të shpëtojë fakti që ai *ende po vazhonte numërimin*. Sot do të thoshim që luajti lojën duke parë tabelën e pikëve. Ai ende donte të kishte kufij të caktuar për faktin se sa herë mund të mëkantonte një person kundër tij. Nuk ia kishte idenë se ç’do të shkruante një ditë Pali:

Dashuria... nuk llogarit të keqen.

(1 e Korintasve 13:4-5)

Dashuria si ajo e Krishtit nuk përqendrohet te tabela e pikëve në miqësi, martesë, familje apo shërbesë.

Rreziqet e faljes

Ndalesa e parë në shtegun tënd drejt faljes është që të pranosh që edhe ti heziton të falësh. Të gjithë ne e bëjmë këtë gjë, ky është qëndrimi ynë automatik. Edhe pse si i krishterë je shpëtuar nga dënimi i të qenët “i pamëshirshëm” (Romakëve 1:31), ti ende e ndien forcën e saj të rëndesës në zemrën tënde. Pse? Ndershmëria në këtë pikë do të përcaktojë suksesin e pjesës tjetër të udhëtimit tënd. Në thelb ekzistojnë katër frikëra të zakonshme, të cilat veprojnë bashkë kundër faljes së dikujt nga ana jote, kur ai apo ajo ta kërkon këtë.

FRIKA NGA MUNGESA E SINQERITETIT

Kjo frikë këlthet: “Si ta di që ky person është i sinqertë?” Ndoshta personi që të ka ofenduar, të ka lënduar për një kohë të gjatë në një mënyrë të caktuar. Ndoshta je lënduar tepër thellë dhe tepër shpesh nga të tjerët, edhe pasi të kanë kërkuar disa herë falje. Ndoshta personi që të bëri keq është duke u shtirur se po tregon një frymë pendimi. Si *ta dish* që personi që të ka lënduar është i sinqertë? Fakti është që ti *nuk e di*. Sinqeriteti i Fjalëve të Urta të dhemb:

Këshilla në zemrën e njeriut është si uji i thellë.

(20:5, shih gjithashtu Psalmi 64:6)

Megjithatë, lajmi i mirë është që nuk ka pse të shqetësohesh për *sinqeritetin e lënduesit*. Ti do të japësh llogari vetëm për *bindjen tënde*.¹

FRIKA NGA CENUESHMËRIA

Kjo lloj frike arsyeton kështu: “Nëse tregohem i butë, do të lëndohem.” A është e mundur kjo? Po. A është gjë e keqe? Jo, për shkak se do të të përfshijë në një shoqëri të mirë me të tjerë, të cilët, për shkak të bindjes së tyre, u bënë edhe më të cenueshëm ndaj lëndimeve të mëtejshme. Jezusi ia kishte mësuar më herët këtë gjë Pjetrit:

Lum ata që janë të mëshirshëm, sepse ata do të gjejnë mëshirë... Lum ju kur do t’ju fyejnë dhe do t’ju përndjekin dhe, duke gënjer, do të thonë çdo lloj fjale të keqe kundër jush, për shkakun tim. Gëzohuni dhe ngazëllohuni,

¹ Pendimi i vërtetë do të sjellë frytin në kohën e vet (2 e Korintasve 7:10–11). Nëse ai që të ka lënduar është besimtar, mund të jetë e nevojshme që kisha ta nxitë atë drejt frytit të dëshiruar (Mateu 18:15–20).

*sepse shpërblimi juaj është i madh në qiej,
sepse kështu i kanë përndjekur profetët që qenë
para jush.*

(Mateu 5:7, 11-12)

Të jesh një person i mëshirshëm të bën shënjestër të lehtë që dallohet mes gjithë të tjerëve, por do të qëndrosh krah për krah me burra si Jeremia, Davidi, Jezusi dhe Pali!

FRIKA NGA NDRYSHIMI

Është fakt që mund të jesh rehatuar me *mos-pëlqimin* e personit që të ka lënduar. Ke zbuluar një mënyrë për “ta jetuar jetën” pa u përballur me atë person, pa e parë në sy apo pa u shqetësuar për mirëqenien e tij apo të saj. Në rehatinë tënde, i ke rezistuar idesë së faljes, për shkak se ajo do të kërkojë që diçka e rehatshme të bëhet e parehatshme. Por, duhet të kujtosh se plani i Krishtit për jetën tënde është ngjashmëria me Të (Romakëve 12:2, 2 e Korintasve 3:18). Ndryshimi që Ai kërkon nga ti është *çlirimi* yt, që të praktikosh dashurinë, gëzimin, paqen, zemërgjerësinë, mirëdashjen, mirësinë, besimin, zemërbutësinë dhe vetëpërbajtjen ndaj vetë personit që të ka lënduar (Galatasve 5:22-23). Uau! Ky është *hir*.

FRIKA NGA EKSPOZIMI

Ka mundësi të kesh marrë pjesë në mëkat me atë që të lëndoi ose të kesh reaguuar në mëkat ndaj lënduesit. Kur nis të falësh, del në dritë pendimi që kërkohet nga ana jote për fjalët, veprimet, dhe qëndrimet e tua. Deri në këtë pikë, shumica e njerëzve në jetën tënde, të cilët janë në dijëni të këtij gabimi, besojnë se ishte krejtësisht faji i lënduesit. Sinqeriteti i Fjalëve të Urta 18:17 është i ashpër:

I pari që mbron çështjen e vet duket sikur ka të drejtë; por pastaj vjen tjetri dhe e shqyrton.

Qëndron dhe fakti që mund ta kesh ti gabim kup-timin e lëndimit.

Mos bëj padi me tepër nxitim, sepse në fund nuk do të dish çfarë të bësh kur i afërmi yt të të ketë bërë me turp.

(Fjalët e Urta 25:8).

Para shumë kohësh Methju Henri shkroi: “Në natyrën tonë të prishur ekziston një prirje që ta kufizojmë veten në atë që është e mirë, dhe të kemi frikë të bëjmë më shumë se duhet në fe, në mënyrë të veçantë të mos falim më tepër se duhet, edhe pse

neve vetë na është falur kaq shumë.”²

Këto katër frikëra paralizojnë besimtarë të panumërt, që ta përmbajnë faljen. Megjithatë, sugjeroj që të gjitha këto frikëra kanë një emërues të përbashkët: *krenarinë*. Disi, diku, gjejmë një mënyrë që ta bëjmë lëndimin të ketë të bëjë thjesht me ne. Prandaj numërojmë. Kur kalojmë nga pyetja e Pjetrit te Mateu 18:21 dhe përgjigjja e Jezusit në vargun 22, jo vetëm që ndryshon *folësi*; por gjithashtu edhe *botëkuptimi*.

Kërkesa e Krishtit

Jezusi i tha: “Nuk të them deri shtatë herë, por deri shtatëdhjetë herë shtatë.”

(Mateu 18:22)

Me këto fjalë dhe numra, Jezusi po shpall me forcë që dishepujt e Tij, me qëndrimin e një fëmije, nuk duhet të numërojnë fare! Ideja e Tij nuk është që duhet të numërojmë deri në 490 lëndime individuale nga çdo lëndues i mundshëm. Kjo do të ishte e pamundur dhe qesharake! Përkundrazi, Ai po thekson lënien

² Matthew Henry, *A Commentary on the Whole Bible*, vol. 5 (Old Tappan, NJ: Revell, [n.d.]), 263.

mënjatë të makinës llogaritëse dhe të mos shohim më në tabelën e pikëve. *Ai po vë në dukje që është e mundur të jetosh në një sferë më të lartë se hidhësia.*

Në këtë pikë është me dobi të shohim një pjesë shumë të rëndësishme paralele te Luka 17:3-4, ku Jezusi mëson dishepujt e tij:

Kini kujdes veten tuaj! Nëse yt vëlla mëkaton kundër teje, qortoje, dhe nëse pendohet fale. Edhe sikur të mëkatonte shtatë herë në ditë kundër teje, dhe shtatë herë në ditë kthehet te ti duke thënë: ‘Pendohem’, fale.”

E dallon ç’po thotë Jezusi? Ai po na mëson që kur vjen puna që të tjerët mëkatojnë kundër nesh, nuk duhet të jetë çështje *pikësh* (d.m.th. të mbajmë llogari). Përkundrazi, duhet të jetë një çështje *qëndrimi*, të gatshëm të falim kurdoherë që na paraqitet mundësia për të ushtruar falje, edhe nëse është i njëjti mëkat shtatë herë në ditë. Dishepujt e kuptuan qartë, sikurse vërtetohet nga reagimi i tyre në vargun pasues:

Na e shto besimin!

(v. 5)

Kërkohet besim që të jesh i cenueshëm, por cenueshmëria është vendi më i sigurt për të qenë.

Rëndësia e një qëndrimi të mirë

Çfarë mund të dimë për këtë qëndrim gatishmërie për të falur, të cilin Jezusi ua përshkruan dishepujve të Tij? Një përshkrim i katërfishtë do të të ndihmojë të kuptosh çfarë po thotë.

1. *ËSHTË URDHËRIM*

Fjalët e Jezusit nuk janë sugjerim.

Dhe kur qëndroni duke u lutur, nëse keni diçka kundër ndokujt, faleni, që edhe Ati juaj që është në qiej t'ju falë mëkatet tuaja.

(Marku 11:25)

Përgjegjësia jonë është të jemi gati për të falur, në vend që të jemi gati për t'u hakmarrë.

Mos thuaj: "Si ma bëri, do t'ia bëj, do t'ia kthej sipas sjelljes së tij."

(Fjalët e Urta 24:29)

Ky urdhërim për të falur është dhënë nga një Perëndi falës, gjë që Jezusi e thekson kur thotë:

Jini të mëshirshëm pra, sikurse edhe Ati juaj është i mëshirshëm.

(Luka 6:36)

2. *DUHET TË JETË I VAZHDIJESHËM*

Në mënyrë specifike, gatishmëria për të falur është ajo që ti *mbart me vete në lëndime*, jo ajo që *krijon pas një fyerjeje*. Është qëndrimi i zemrës, para se të ndodhë lëndimi. Fjalët e Urta 19:11 thotë:

Mençuria e bën njeriun të mos rrëmbehet shpejt nga zemërimi dhe është për të të kapërcejë fyerjet.

(Shih gjithashtu 16:32)

Në rastin kur dikush mëkaton kundër teje, je i armatosur dhe gati që të kundërpërgjigjesh me të mirën (Romakëve 12:21).

3. *DUHET TË KULTIVOHET*

Realiteti është që ky qëndrim *duhet të zhvillohet në jetën e çdo besimtari*, dhe mund të rritet *vetëm në tokën e sprovave dhe fyerjeve*. Jakobi shkruan:

Ta quani gëzim të madh, o vëllezër të mi, kur bini në tundime të ndryshme, duke ditur se sprovat e besimit tuaj sjell durim. Por durimi të kryejë në ju një vepër të përsosur, që të jeni të përsosur dhe të plotë, pa asnjë mangësi.

(Jakobi 1:2-4; shih gjithashtu Romakëve 5:3-4)

Ia vlen si dhimbja, ashtu dhe cenueshmëria, për shkak se fryti i pjekur ka për të qenë i mahnitshëm (Galatasve 5:22-23).

4. ËSHTË I NGJASHËM ME KRISHTIN

Ai që u keqtrajtua më tepër nga të gjithë, tha këto fjalë nga kryqi:

Atë, fali ata sepse nuk dinë ç'bëjnë.

(Luka 23:34)

Edhe pse njerëzit në turmën që po shihte nuk ishin të rilindur aty, para kryqit, por kjo ndodhi më vonë në ditën e Pentekostit, qëndrimi i zemrës së Krishtit ishte i qartë. Stefani (Veprat 7:60) dhe Pali (2 e Timoteut 4:16) tingëlluan gjithashtu si Zoti i tyre gjatë sprovave të tyre të mëdha. Duhet të bëjmë një pyetje shumë serioze: A është *vërtetë* e mundur të

rritemi në ngjashmëri me Krishtin, nëse nuk kemi një qëndrim që është gati të falë?

Ndalesa e parë në udhëtimin tonë është e vështirë. Megjithatë e nevojshme. Ajo na shpjegon pse deri tani nuk kemi kaluar kurrë përtej kësaj pike në faljen e të tjerëve. Kjo është mundësia që të shqyrtojmë zemrën dhe të pendohemi. Pastaj udhëtimi vazhdon më tej.

Kujto historinë tënde

Ndoshta në fytyrën e Pjetrit kishte një vështrim të hutuar, ndërsa po bënte llogarinë shtatëdhjetë herë shtatë. Jezusi dallon nevojën për të dhënë një shembull se si duket qëndrimi i faljes. Prandaj, u tregoi një histori, e cila do të bëhej mësimi më i madh për çdo kohë për besimtarët që falin të tjerët.

*Prandaj mbretëria e qiejve i ngjan një mbreti që deshë të bënte llogaritë me shërbëtorët e vet. Dhe kur filloi t'i bënte llogaritë, i sollën një që i detyrohej dhjetë mijë talenta. Dhe, duke qenë se ky nuk kishte të paguante, i zoti urdhëroi që të shitej ai dhe gruaja e tij, dhe bijtë e tij dhe gjithë ç'kishte, dhe të shlyejë detyrimin. Atëherë shërbëtori i ra ndër këmbë e i lutej duke thënë: "Zot, ji zemërgjerë me mua dhe do të t'i paguaj të gjitha."
(Mateu 18:23-26)*

Sfondi që Jezusi përshkruan, ka shumë të ngjarë që është ai i qeveritarëve rajonalë në lashtësi, të cilët jep-

nin llogari për aktivitetin e tyre financiar te mbreti i tyre pagan (v. 23). Kërkohej vetëm një varg që të arrijmë në një skenë plot tension mes mbretit dhe një prej shërbëtorëve të tij qeveritar. Atmosfera është shumë e rënduar.

Llogaridhënie pa shpresë

Ky është një borxh *personal*. Për disa arsye, zona e këtij shërbëtori qeveritar kishte grumbulluar një borxh shumë të madh nën qeverisjen e tij, dhe ai ishte drejtpërdrejt përgjegjës. Asnjë shërbëtor tjetër i mbretit nuk kishte pjesë në faj, ishte krejt faji i tij. Prandaj ishte e drejtë që mbreti t'i kërkonte llogari këtij shërbëtori, që i detyrohej aq shumë.

Ky ishte një borxh i *pallogaritshëm*. Jezusi ndoshta po i referohej talentit atik¹, i cili përdorej për të peshuar metalet e çmuara. Është interesante që Jezusi përdori numrin më të madh në gjuhën greke “dhjetë mijë” (v. 24). Sa vlente një talent? Gjashtë mijë denarë. Një denar ishte paga e një dite. Kjo

¹ Talenti atik (talent i standardit atik), i njohur gjithashtu si *talenti athinas* apo *talenti grek*, është një njësi antike e masës, e barabartë me rreth 26 kg, si dhe një njësi vlere e barabartë me këtë sasi në argjend të pastër. (shën. i red., marrë nga https://en.wikipedia.org/wiki/Attic_talent)

është e mahnitshme! Duhej që një person të punonte gjashtë mijë ditë për të fituar një talent, pra gjashtëmbëdhjetë deri tetëmbëdhjetë vite punë! Në jetën e vet, një punëtor i zakonshëm mund të fitonte vetëm tre apo katër talenta. Megjithatë, ky shërbëtor i detyrohej personalisht mbretit dhjetë mijë talenta. Sasia është astronomike, e paimagjinueshme, e pallogaritshme. Ndërsa përpiqemi ta përfytyrojmë këtë gjë mbetemi të shtangur, saktësisht ashtu si Jezusi dëshiron të ndihemi ndërsa historia vazhdon.

Ky është një borxh *i pashlyeshëm*. Në botën e lashtë pagane, ishte e zakonshme që familjet të shiteshin me forcë në skllavëri, në mënyrë që të paguanin një borxh (v. 25). Problemi në këtë histori ishte që, sipas shifrave të kohës, shitja e bashkëshortes dhe fëmijëve të këtij burri do të siguronte vetëm pesëqind deri dy-mijë denarë – që nuk janë as sa gjysma e një talenti. Ky borxh ishte krejtësisht i pamundur për t'u paguar.

E fundit, ky ishte një borxh *në rritje*. Sikurse ndodh edhe me borxhin financiar në kohën tonë, mospagimi me kalimin e kohës akumulon një borxh edhe më të madh. Çdo ditë që kalonte, borxhi shtohej. Nëse shtangemi nga koncepti i borxhit të dhjetë mijë talentave, shtangemi edhe më tepër prej faktit që ky borxh vazhdon të rritet, nëse nuk bëhet asgjë.

A e ndien llogaridhënien pa shpresë në këtë histori që Jezusi po i tregon Pjetrit dhe çdo dishepulli që dëshiron të mbajë llogari, në vend që të ruajë një qëndrim gatishmërie për të falur?

Marrëveshje e dëshpëruar

Me këtë borxh gjigand dhe të pashlyeshëm që rëndonte mbi supet e shërbëtorit qeveritar, ai reagoi fare thjesht ndaj akuzave (v. 26). Vini re si ai nuk u justifikua për borxhin, nuk ua hodhi fajin përjetimeve të tij të shkuara, zonës së vështirë, apo tipareve të personalitetit. Ai nuk fajësoi askënd tjetër, as edhe mbretin se po tregohej i paarsyeshëm apo i pamëshirshëm. Ai nuk mohoi asgjë dhe pranoi përgjegjësinë për borxhin e tmerrshëm. Ai pranoi drejtësinë. Ai ra me fytyrë përtokë dhe u përgjërua për mëshirë. Lëri vetë fjalët e tij të zhyten thellë në zemrën tënde: “Zot, ji zemërgjerë me mua dhe do të t’i paguaj të gjitha” (v. 26). Po, saktë. Si do t’i paguante saktësisht?

Falje e plotë

Ajo që ndodh më pas në histori na trondit. Këtë nuk e presim. Ndërsa Jezusi vazhdoi me historinë,

dishepujt e tij në atë shtëpi në Kapernaum duhet të kenë mbetur gojëhapur.

Por i shtyrë nga dhembshuria, i zoti i atij shërbëtori e la të lirë dhe ia fali detyrimin.

(v. 27)

Çfarë?! Një borxh të cilin mendjet tona as që mund ta konceptojnë, është aty një moment dhe momentin tjetër falet. Si është e mundur? Ka vetëm një përgjigje, e gjitha për shkak të vullnetit të mbretit. Ai fal borxhin dhe lë të lirë shërbëtorin. Vetëm një çast më parë nuk mund të *shihnim përtej* pengesës (borxhit); tani as që e *shohim* vetë borxhin! Vetëm mbretit i takon e drejta të tregojë dhembshuri për shërbëtorin, të urdhërojë që të lirohet, dhe të shpallë që borxhi i ishte falur. Uilliam MekDonald thotë kështu për këtë skenë: “Kjo ishte një shfaqje epike e hirit dhe jo e drejtësisë.”²

2 William MacDonald, *Believer's Bible Commentary* (Nashville: Thomas Nelson, 1995), 1274.

Historia e kujt është kjo?

Nëse borxhi prej dhjetë mijë talentash ishte një borxh *astronomik*, ky akt mëshire prej mbretit ndaj këtij shërbëtori ishte *marramendës*. Cila është pika kryesore që po thekson Krishti këtu? E thënë shkollur, kjo është historia e një *shërbëtori të padenjë, të cilit i falet një borxh i pashlyeshëm*.

Por pse *kjo* histori? Pse tani? Vini re fjalët që Jezusi përdori në fillim të këtij shembulli te Mateu 18:23: “Prandaj mbretëria e qiejve i ngjan...”

Edhe pse shprehja përfundimtare e mbretërisë së qiejve do të jetë një mbretëri e prekshme mbi tokë në të ardhmen, vetë ajo mbretëri është duke u ndër-tuar tani nga Jezusi në zemrat e burrave dhe grave (Luka 17:21, Romakëve 14:17, Kolosianëve 1:13). Ajo që tani është e padukshme, do të manifestohet plotësisht në të ardhmen, kur Jezusi të kthehet dhe të ulet mbi fronin e Davidit në tokë (Mateu 25:31, Zbulesa 20:1-7). Prandaj kur Jezusi e prezanton këtë histori duke e krahasuar me jetën në mbretërinë e qiejve, Ai i referohet kohës kur mbretëria e Tij po ndërtohet prej Tij, Mbretit, në zemrat e njerëzve tani. Po thotë që mbajtja e llogarive është realitet i zakoshëm në zemrat e njerëzve të Tij gjatë kësaj kohe mes dy ardh-

jeve të Tij, koha në të cilën jetonte Pjetri dhe në të cilën *jetojmë edhe ne!* Kjo histori është dhënë si dhuratë për këdo që përleshet për të falur, në vend që të ruajë një qëndrim gatishmërie për të falur.

Ka edhe një realitet tjetër rreth kësaj historie, të cilin duhet ta vëmë re. Deri tani, ke qenë pjesë e audiencës në pallatin e këtij mbreti. Je shtangur bashkë me gjithë të tjerët, kur ke dëgjuar madhësinë e jashtëzakonshme të borxhit prej dhjetë mijë talentash që ky shërbëtor qeveritar i vetëm i detyrohej personalisht mbretit. Për më tepër, je mahnitur me mëshirën e mbretit, i cili i fali një shërbëtori kaq të padenjë një borxh kaq të pashlyeshëm. Tani del nga audiencia dhe i afrohesh këtij shërbëtori, i cili është ende me fytyrën përtokë para mbretit falës. Ndërsa shërbëtori ngrihet në këmbë, pasi dëgjon që borxhi i tij i jashtëzakonshëm është falur, kthehet dhe të sheh. Tronditesh! Sa i sheh fytyrën, e dallon menjëherë. *Shërbëtori je ti.* Kjo është historia *jote*. Është përballja e ungjillit me jetën *tënde*. Borxhi i pashlyeshëm ishte borxhi yt, dhe shërbëtori i padenjë je *ti*. Kjo është ndalesa e dytë në Shtegun e Faljes, “Kujto historinë tënde.” Ndërsa e rikujton këtë histori në mendjen tënde, ka tri pyetje specifike, të cilat do të të ndihmojnë në mënyrë të efektshme të kujtosh se hollësitë që po lexon, flasin për *ty*.

1. A ishte llogaridhënia *jote* e pashpresë?

Përgjigjja *jote* pa e zgjatur është “Po.” Borxhi yt ishte një borxh *personal*, një borxh për të cilin duhej t’i jepje llogari Mbretit. Nuk mund ta shmangie dot, nuk mund ta mohojë dhe as t’i shpëtoje.

*Sepse Perëndia do të vërë të gjykohet çdo vepër,
edhe çdo gjë që është fshehur, qoftë e mirë apo
e keqe.*

(Predikuesi 12:14; shih gjithashtu Hebrenjve 9:27)

Borxhi yt ishte një borxh *i pallogaritshëm*. Po të ishe vetëm, takimi yt në oborrin e Mbretit do të kishte qenë shkatërrimtar, një borxh shkatërrimtar prej dhjetë mijë talentash. Më keq akoma, borxhi yt ndaj Mbretit nuk ishte një borxh *parash*; ai ishte një borxh *grabitjeje*:

*Sepse të gjithë kanë mëkatuar dhe nuk e arrijnë
lavdinë e Perëndisë.*

(Romakëve 3:23)

Mbreti yt jo vetëm që të shpalli borxhin që i kishe; por as që mund ta shihte atë. Vështrimi i tij të përshkoi shpirtin.

Sepse ti nuk je një Perëndi që kënaqet në ligësi; te ti nuk mund të zërë vend e keqja. Ata që lëvdojnë vetveten nuk do të mund të qëndrojnë para syve të tu; ti i urren të gjithë ata që kryejnë padrejtësi.

(Psalmi 5:4-5)

Borxhi yt ishte i *pashlyeshëm*. Përderisa nuk kishe mundësi të filloje ta paguaje borxhin tënd, ti ishe i mbaruar.

Zoti... nuk e lë pa e ndëshkuar aspak të ligun.

(Nahumi 1:3; shih gjithashtu Eksodi 34:7)

Një borxh prej dhjetë mijë talentash do të kishte qenë shumë herë më i lehtë të trajtohej sesa borxhi i mëkatit tënd. Shumë më i lehtë.

Përfundimisht, borxhi yt ishte një borxh *në rritje*. Nëse asgjë nuk do të ndryshonte, ai thjesht do të shtohej edhe më tepër me kalimin e kohës. Bibla është e qartë që Jezusi po ndërton tre realitete gjatë kësaj epoke: kishën e Tij (Mateu 16:18), qiellin e Tij (Gjoni 14:2-3), dhe *zemërimin* e Tij (2 e Thesalonikasve 1:7-9, Veprat 17:30-31). Mungesa e të qenët të vetëdijshëm për këtë është një lajthitje e rrezikshme. Dhe kjo vlen për përjetësinë.

2. A ishte dakordësia *jote* e dëshpëruar?

Përgjigjja *jote* e zgjatur është sërish “Po.” Kur Mbreti t’i hapi sytë ndaj borxhit të jashtëzakonshëm të mëkatit tënd, kuptove se ishe vërtet skamës në frymë, dhe vajtove për gjendjen tënde (Mateu 5:3-4). Nëse huazojmë fjalët e Mbretit David, ti klithe:

Sepse i pranoj të ligat që kam bërë dhe mëkati im më rri gjithnjë përpara. Kam mëkatuar kundër teje, vetëm kundër teje, dhe kam bërë atë që është e keqe në sytë e tu, me qëllim që ti të njihesh i drejtë kur flet dhe i ndershëm kur gjykon.

(Psalmi 51:3-4)

Nuk ka justifikime, as fajësim të të tjerëve dhe as mohim. Ka vetëm pranim të borxhit, pritje të drejtësisë dhe përgjërimit për mëshirë. Dëshpërimi gjithmonë këlthet për mëshirë.

3. A ishte e plotë falja *jote*?

Përgjigjja *jote* pa e zgjatur është një “Po” e lavdishme! Borxhi yt prej dhjetë mijë talentash ishte për një çast aty dhe çastin tjetër u zhduk përjetësisht. E gjithë kjo

për shkak të vullnetit dhe mëshirës së Mbretit! Dhe kur Bibla thotë se është *zhdukur*, do të thotë se:

- » *Mëkatin tënd nuk do ta takosh më kurrë.* “Sa larg është lindja nga perëndimi, aq shumë ai ka larguar nga ne fajet tona.” (Psalmi 103:12)
- » *Mëkati yt nuk do të duket më kurrë.* “Ja, është për paqen time që kam provuar hidhërim të madh; por në dashurinë tënde ke çliruar shpirtin tim nga gropa e korrupsionit; sepse i ke hedhur prapa krahëve të tu të tëra mëkatet e mia” (Isaia 38:17)
- » *Mëkati yt nuk do të gjendet më kurrë.* “Atij do t’i vijë përsëri keq për ne, do të shkelë paudhësitë tona. Ti do t’i hedhësh në fund të detit tërë mëkatet tona” (Mikea 7:19)
- » *Mëkati yt nuk do të lexohet më kurrë.* “Unë, pikërisht unë, jam ai që për hir të vetvetes fshij shkeljet e tua dhe nuk do t’i mbaj mend mëkatet e tua” (Isaia 43:25; shih gjithashtu Kolosianëve 2:13–15)

Por ja se ku ndryshon historia jote nga ajo e shërbëtorit qeveritar në historinë e Jezusit. *Borxhi yt u pagua plotësisht.*

Sepse atë, që nuk njihte mëkat, e bëri mëkat për ne, që ne të bëhemi drejtësia e Perëndisë në të.

(2 e Korintasve 5:21)

Mos të të shpëtojë kurrë kjo ndalesë në Shtegun e Faljes. Nëse nuk e kujton vazhdimisht historinë tënde, nuk do të jesh kurrë në gjendje t'i falësh ndonjë gjë ndokujt. Pikë. Harresa e ungjillit prodhon një jetë hidhësie; çmuarja e ungjillit si thesar prodhon një qëndrim faljeje.

Edhe një pyetje: A është kjo historia jote? Nëse nuk je penduar kurrë për mëkatin tënd dhe nuk i ke thirrur Jezusit të jetë Zoti dhe Shpëtimtari yt, mund ta bësh këtë gjë tani! Vendose besimin *vetëm* tek Ai. Gjoni 1:12 nuk ka se si të jetë më i qartë:

Por të gjithë atyre që e pranuan, ai u dha pushtetin të bëhen bij të Perëndisë, atyre që besojnë në emrin e tij.³

3 Kalo pak kohë për të vizituar videon “The Story”, në adresën <http://viewthestory.com>.

Kjo histori nga Jezusi do të ishte një histori shumë e mirë, nëse do të përfundonte këtu – një shërbëtori të padenjë i falet një borxh i pashlyeshëm. Fatkeqësisht, sapo ka nisur historia. Kujto se qëllimi i Jezusit në tregimin e kësaj historie Pjetrit, është që të korrigjojë mosgatishmërinë e tij për të falur sipas mënyrës që përputhet me ungjillin. Ndërsa Jezusi vazhdon me historinë, gjërat përkeqësohen me shpejtësi. Tani zbulojmë se ky shërbëtor vuan nga amnezia e borxhit pothuaj menjëherë. Çfarë del nga zemra e tij është e tmerrshme. Një pyetje kthjelluese që duhet t'i bësh vetes është: “A e dalloj këtë?” Kur të bëjnë keq, ajo që të del nga zemra, a ngjan sadopak me atë që del nga zemra e këtij shërbëtori? Kjo është një pyetje e vështirë, por gjithsesi është ndalesa e tretë e nevojshme në Shtegun tënd drejt Faljes. Vëzhgo katër karakteristikat e përhershme të një mosfalësi.

1. Reagimi i pasqyruar i botës

Por ai shërbëtor, si doli, takoi një nga bashkë-shërbëtorët e tij, që i detyrohej njëqind denarë; dhe, mbasi e zuri për fyti, po e mbyste duke thënë: “Më jep atë që më detyrohesh.”

(Mateu 18:28)

Shtangem kur e lexoj këtë gjë. Një zemërim i tillë që shpërthen krejt papritur! Në fakt, zemërimi dhe hidhësia e tij ishin aty brenda gjithë kohën. Ajo me të cilën duhet të habitemi më tepër është butësia që ai sapo kishte demonstruar para fronit të mbretit vetëm ca çaste më parë. Tërbimi që demonstroi tani ishte gjithmonë i pranishëm në zemrën e tij.

Ruaje zemrën tënde më shumë kujdes, sepse nga ajo dalin burimet e jetës.

*(Fjalët e Urta 4:23;
shih gjithashtu 23:7; Predikuesi 7:9)*

Mbaje shënim: hidhësia dhe zemërimi në zemrat tona *gjithmonë* kanë për të dalë në sipërfaqe në fund, dhe më shpesh kjo do të ndodhë kur të tjerët mëkatojnë kundër nesh. Libri i Fjalëve të Urta na e garanton këtë gjë:

- » Fjalët e Urta 29:22: “Njeriu zemërak kurdis grindje dhe njeriu idhnak kryen shumë mëkate.”
- » Fjalët e Urta 12:16: “Budallai e tregon menjëherë pezmatimin e tij.”
- » Fjalët e Urta 27:4: “Tërbimi është mizor dhe zemërimi është i fuqishëm.”

Zemërimi i këtij shërbëtori qeveritar kundër bashkëshërbëtorit të tij përfundon menjëherë në sulm fizik. Duart e tij ishin rreth fytit të shërbëtorit tjetër! Kjo njihet si “dhuna e borxhit” dhe ishte shumë e zakonshme në atë kohë. Sipas një studiuesi biblik: “Kreditorët shpesh i tërhiqnin borxhlinjtë e tyre para gjykatësit, sikurse i lejonte ligji romak, duke i mbajtur për fyti.”¹ Hidhësia gjithmonë vë në pah amnezinë e mëshirës.

Mënyra se si bota reagon si ndaj fyerjeve *aktuale*, ashtu dhe ndaj atyre të *hamendësuar*, është përmes *reagimit*. Fatkeqësisht, nuk ka pse të na mësojnë të reagojmë në këtë mënyrë, kur të tjerët mëkatojnë kundër nesh; kjo është pjesë e brumosjes tonë të natyrshme (Romakëve 1:19-31). Ndoshta nuk i zëmë

¹ Marvin Vincent, *Word Studies*, vëll. 1 (Peabody, MA: Hendrickson, [n.d.]), 106.

njerëzit prej fyti (sulm fizik), por shpesh reagojmë me:

- » *Sulm verbal:* Kjo shfaqet në mënyrën se si u flasim apo se si flasim për ta. Fjalët tona bëhen si armë, të cilat i përdorim për t'i shkatërruar ata (Fjalët e Urta 12:18, Psalmi 57:4).
- » *Sulm shoqëror:* Kjo shfaqet ndërsa përpiqemi që t'i izolojmë njerëzit nga të tjerët, apo nisim t'i ndajmë të njohurit tanë të përbashkët në “ekipe” - ata që janë “me ne” dhe ata që janë “me ata.” Në fakt ne bëhemi terroristë shoqërorë në jetën e tyre (Fjalët e Urta 16:28).
- » *Sulm motivi:* Kjo shfaqet kur vërtet besojmë se mund të dallojmë motivet e zemrës së tyre. Nisim të vëmë në dyshim gjithçka që bëjnë ata (të shkuar, të tashme, të ardhshme). Kjo është vdekja e besimit në marrëdhënie (1 e Korintasve 4:3-5).

2. Perspektivë e shtrembëruar e fyerjeve

Karakteristika e dytë e një mosfalësi është që ai apo ajo vërtet beson që *të gabosh* është njerëzore, por *të gabojnë kundër teje* është katastrofike! Nga historia e Jezusit kujto që borxhi që shërbëtori qeveritar kishte

ndaj mbretit ishte dhjetë mijë talenta, dhe një talent ishte i barabartë me gjashtë mijë denarë (rroga e gjashtëmbëdhjetë deri tetëmbëdhjetë viteve punë). Megjithatë, borxhi që i kishte atij një bashkëshërbëtor ishte vetëm njëqind denarë – thjesht një grimcë rëre në një kamion, në krahasim me borxhin që ai vetë kishte dikur! Ky krahasim është marramendës dhe na zbulon që, sikurse shërbëtori i parë, Pjetri dhe gjithë ata që mbajnë pikët dhe refuzojnë të ruajnë një qëndrim gatishmërie për të falur, besojnë dy gënjeshtër të thjeshta çdo ditë.

GËNJESHTRA 1: E MADHJA ËSHTË E VOGËL

Me pak fjalë, mosfalësit e kanë harruar madhësinë e jashtëzakonshme të borxhit të mëkatit të tyre prej dhjetë mijë talentash, të cilin Perëndia ua fali përmes Krishtit. Nëse beson se *nuk mundesh* apo *nuk ke pse ta falësh* dikë që të kërkon falje, nuk je më duke e parë jetën përmes lentes së ungjillit. Gjoni 3:16 nuk të flet më ty. Si rrjedhim, e jeton jetën sikur borxhi i madh i mëkatit tënd të ishte diçka e vogël.

GËNJESHTRA 2: E VOGLA ËSHTË E MADHE

Mosfalësit këmbëngulin që fyerjet në nivelin horizontal njerëzor janë më të rëndësishme se falja vertikale që kanë marrë në Krishtin. Njëqind denarë ishin

thjesht rroga e një tremujori – qindarka në krahasim me borxhin e parë. Dua të tregohem i guximshëm me dashuri, kur them se mëkati më *i keq* që mund të kryhet kundër teje në këtë jetë (në martesë, në shërbesë, në familje, etj.), edhe pse mund të jetë mëkat ekstrem, është thjesht njëqind denarë në krahasim me mëkatin që Krishti të fali, kur të shpëtoi. Komentuesi Lenski vë re se të dy borxhet janë realë; njëri është *i shlyeshëm*, kurse tjetri *i pashlyeshëm*.²

3. Kujtesa jetëshkurtër e mëshirës

Në momentin që mendojmë se historia nuk mund të bëhet edhe më traumatike, dëgjojmë një bisedë shqetësuese mes dy shërbëtorëve:

Atëherë bashkëshërbëtori i tij i ra ndër këmbë dhe i lutej duke thënë: “Ji zemërgjerë me mua, dhe do të t’i paguaj të gjitha”. Por ai nuk deshi...
(18:29–30a)

E kape? Ky përgjërimit i dëshpëruar është fjalë për fjalë i njëjtë me përgjërimit që shërbëtori i parë

² R. C. H. Lenski, *Matthew: Commentary on the New Testament* (Peabody, MA: Hendrickson, 1998), 718.

ofroi para mbretit te Mateu 18:26! Për më tepër, gjuha origjinale greqisht vë në dukje se ky ishte një përgjërim këmbëngulës, i cili u përball me një refuzim të paepur. Hapi i kësaj historie duket sikur komunikon gjithashtu që kishte kaluar një kohë shumë e shkurtër nga vargu 26, ndoshta vetëm disa minuta. Të njëjtat fjalë u përballën me dy reagime të ndryshme. Çarls Spërkhën mahnitet dhe thotë: “Pak më parë ai ishte një *përgjërues i përulur*, por tani është një *tiran arrogant!*”³ Problemi me shërbëtorin e parë, me Pjetrin dhe me ne, kur përleshemi për të ruajtur një qëndrim gatishmërie për të falur, është një problem i dyfishtë.

Së pari, *dështimi për të kuptuar doktrinën*. Kur nuk jemi gati që të falim, duhet që si fillim të kuptojmë fajin që u hoq prej nesh (d.m.th. faljen). Duhet që më së pari të kuptojmë borxhin që u pagua prej Krishtit (shlyerjen). Duhet të kuptojmë marrëdhënien me Perëndinë, e cila u ripërtëri (pajtimin). Duhet të kuptojmë deklaratën e shpallur prej Perëndisë (drejtësimin). Duhet të kuptojmë motivin që u zbulua (hirin).

Së dyti, *dështimi për ta vizituar sërish këtë skenë*. Kurdoherë që shërbëtori me borxhin prej dhjetë mijë

3 Charles Spurgeon, *Matthew: The King Has Come*, ed. Larry Richards (Old Tappan, NJ: Revell, 1987), 256.

talentash ulej dhe humbiste në mendime, duhej të kthehej pas tek oborri i mbretit, ku para pak kohësh kishte dëgjuar: “Lirojeni, dhe faljani borxhin.” Po kështu edhe ne, nuk duhet të harrojmë kurrë borxhin e pashlyeshëm që na u fal neve, shërbëtorëve të padenjë. Apostulli Pal nuk e harroi kurrë këtë gjë:

Që më parë isha blasfemues, përndjekës dhe përdhosës; por m'u dha mëshirë, sepse i bëra nga padija, në mosbesim; por hiri i Zotit tonë teproi tej mase bashkë me besim dhe dashamirësi, në Krishtin Jezus.

(1 e Timoteut 1:13-14)

4. Dëshirë e heshtur për vuajtjen e ofenduesit

Vargu 30 na çon akoma më thellë në këtë histori të trishtueshme:

Por ai nuk deshi, madje shkoi dhe e futi në burg derisa ta shlyente detyrimin.⁴

Çfarë pritjeje e paarsyeshme! Si të punonte ky

⁴ Burgu ishte mundësia e vetme, sepse shitja e tij si skllav do të kishte siguruar vetëm 500 dinarë, kurse borxhi i tij ishte vetëm 100 dinarë.

shërbëtor për të paguar borxhin e tij tremujor i mbyllur në burg? Çfarë plani i pabesueshëm! Sikurse gjithë mosfalësit e tjerë, ai *nuk kishte asnjë plan për falje*. Ka një gëzim që nuk përputhet me ungjillin kur e vendos veten tënde në një pozitë më të lartë se ofenduesi, në vend që ta vësh veten përkrah tij/saj dhe si i/e barabartë me të” (d.m.th. si bashkëshërbëtor). Ekziston madje edhe një gëzim i maskuar kur njerëzit të detyrohen ty; duke i bërë ata që të vuajnë (të jenë borxhli), kjo të vendos në krye. Realiteti i trishtueshëm është që borxhi i ofenduesit ndaj teje në fund të fundit është një borxh ndaj Perëndisë, përderisa Ai qëndron mbi ju të dy.

Ajo që del nga zemra e këtij shërbëtori, a i ngjan sadopak asaj që të del nga zemra, kur të tjerët mëkatojnë kundër teje? Nëse është kështu, ky është vendi ku duhet të fillojë pendimi yt.

Kush i fsheh shkeljet e tij, nuk do të ketë mbarësi; por ai që i rrëfen dhe i braktis ato, ka për të fituar mëshirë.

(Fjalët e Urta 28:13)

Mund të jetë rasti që kjo ndalesë në shtegun tënd drejt faljes mund të t'i hapë përfundimisht sytë për të

parë atë që po të frenon nga të qenët gjithmonë gati për të falur, ashtu sikurse e përshkruan Krishti dhe sikurse Perëndia të ka falur.

Është shumë e mundur që një besimtar të arrijë deri në këtë pikë në udhëtim dhe ende të anojë nga mosfalja. Shërbëtorit në historinë tonë iu fal një borxh shumë i madh vetëm para pak momentesh, megjithatë, menjëherë pas kësaj, ai zgjodhi të mos tregonte mëshirë ndaj bashkëshërbëtorit të tij. Kur mëshira përçmohet dhe harrohet në këtë mënyrë në qëndrimin e besimtarëve ndaj atyre që kanë gabuar kundër tyre, ata gjenden në një vend shumë të rrezikshëm dhe të cenueshëm. Duhet të bësh një ndalesë të katërt në udhëtimin tënd, nëse tundoresh të sillesh njësoj - “Druaj Zotin tënd.” Ndoshta tri realitetet që sheh këtu do të të afrojnë me një qëndrim falës.

Do të përballesh me popullin e Perëndisë

Jezusi vazhdon:

Por bashkëshërbëtorët e tij, kur e panë ç’ndodhi, u pikëlluan shumë dhe shkuan e i thanë të zotit

gjithçka që kishte ndodhur.

(Mateu 18:31)

Borxhi mes këtyre dy shërbëtorëve nuk ishte më çështje private. Kjo shfaqje e mungesës së mëshirës do të prekë edhe njerëz të tjerë. Kështu ndodh gjithmonë.

Fakti është që *ti do të dallohesh si një person që nuk fal në një komunitet faljeje*. Është interesante të shohësh reagimin e bashkëshërbëtorëve të tjerë: “u pikëlluan shumë” (v.31). Besimtarët e tjerë *do të vënë re hidhësinë brenda teje dhe shkëputjen nga zbatimi i urdhërimeve të ungjillit në jetën tënde, nëse ajo nuk përputhet me ungjillin*. Ata e kanë njohur faljen në jetët e tyre dhe e çmojnë si thesar në “familje”. Për më tepër, ata e dinë që u është falur borxhi “prej dhjetë mijë talentash” nga Mbreti yt, e megjithatë ti refuzon të falësh një borxh “më të vogël” mëkati. Besimtarët e tjerë dekurajohen shumë, kur shohin hidhësi. Kushdo që di atë që thotë Efesianëve 4:32 “Por jini të mirë dhe të përdëlllyeshëm njëri me tjetrin, duke e falur njëri-tjetrin, sikurse edhe Perëndia ju ka falur në Krishtin”, do të vërë re mospërputhjen e thellë mes *historisë dhe hidhësisë tënde*.

Është fakt që *ti do të shfaqesh në lutjet e besim-*

tarëve të tjerë. Bashkëshërbëtorët “shkuan e i thanë të zotit gjithçka që kishte ndodhur” (v. 31). Ata që po vëzhgonin, çfarë po ndodhte, nuk e dinin çfarë të bënin tjetër përveçse t’i afroreshin mbretit për hir të bashkëshërbëtorit të tyre. Ata i këlthitën atij me qartësi dhe hollësi për tragjedinë e mungesës së mëshirës nga ana e shërbëtorit borxhli me dhjetë mijë talenta. Ata u pikëlluan së tepërmi për mospërputhjen e jetës së këtij shërbëtori, për vuajtjen e bashkëshërbëtorit të tij, dhe për dëshminë e mbretit të mëshirshëm. Kështu është edhe sot: besimtarët flasin me Mbretin me një urgjencë të madhe kurdoherë që njerëzit e falur nuk falin. Ky është një realitet vërtet kthjellues, apo jo? Nëse je i hidhëruar, njerëzit e Perëndisë diku po e derdhin zemrën e tyre në lutje te Perëndia në lidhje me situatën tënde. Dhe Mbreti dëgjon gjithmonë.

Do të përballesh me qortimin e Perëndisë

Nuk mund të të shpëtojë *Ilogaridhënia*. Jemi kthyer në oborrin e mbretit. Duhet ta njohësh atë: ishim aty vetëm para pak çastesh me të njëjtin shërbëtor te Mateu 18:23-27. Sërish kemi një takim vetëm për vetëm. Skena bëhet sërish e tensionuar. Atmosfera është shumë e rënduar. Mund të dëgjosh shumë qa-

rtë edhe gjilpërën që bie dhe kërcen nga dyshemeja prej mermeri.

Atëherë i zoti e thirri dhe i tha: “Shërbëtor i lig, unë ta fala gjithë këtë detyrim, sepse m’u lute. A nuk duhej të kishe mëshirë edhe ti për bashkëshërbëtorin tënd, ashtu si pata mëshirë edhe unë për ty?”

(v. 32-33)

Ja tek është e vërteta për Pjetrin dhe për ne: nëse ruajmë një qëndrim mosfalës, tani jemi duke fyer Mbretin tonë falës! Ne i japim llogari Atij për mënyrën se si reagojmë ndaj fyerjeve që na bëhen. Pali i kujton çdo besimtari:

Sepse ne të gjithë duhet të shfaqemi para selisë së gjykatës së Krishtit, që secili të marrë shpazimin e gjërave që ka bërë me anë të trupit, në bazë të asaj që ka bërë, qoftë në të mirë apo në të keq.

(2 e Korintasve 5:10)

Nuk ka se si të të shpëtojë *akuza*. A e kape fjalën që përshkruan dikë, i cili nuk është i gatshëm të falë? “I lig” (v. 32). Fjalë për fjalë do të thotë lëndues dhe ka-

til! Në gjuhën origjinale, greqisht, e njëjta fjalë është përdorur madje për të përshkruar vetë djallin (Gjoni 17:15, Efesianëve 6:16, 1 e Gjoni 2:13). Kjo nuk është uniformë ekipi, të cilën duhet ta dëshirojë ta veshë një fëmijë i Perëndisë.

Nuk ka se si të të shpëtojë *pritja*. Kur ti dhe unë nuk falim, Mbreti ynë tund kokën dhe thotë: “Historia jote hap udhën që edhe ti të jesh falës.” Në vargun 32, fraza “gjithë këtë detyrim” është theksuese në greqisht. Mbreti na thotë edhe neve: “Vëllai yt më përket *mua*, jo ty.” Këtu në vargun 33 shohim termin “bashkëshërbëtor” për herë të katërt në këtë histori (v. 28-29, 31) për të theksuar saktësisht këtë pikë. Kushdo që ka mëkatuar kundër teje, në fund të fundit ka mëkatuar kundër Perëndisë dhe jo thjesht kundër teje. Bashkëshërbëtorët, përfundimisht, do t’i japin llogari të njëjtit Mbret. Së fundi, Mbreti të thotë gjithashtu: “Mëshira jote reflekton mëshirën time.” “A nuk duhej të kishe mëshirë edhe ti për bashkëshërbëtorin tënd, ashtu si pata mëshirë unë për ty?” (18:33). Vetë kjo pyetje depërton me ungjillin drejt e në zemër të mosfalësit. Ajo që Jezusi po i mëson Pjetrit dhe neve, është që nëse i harrojmë *ndonjëherë* këto të vërteta, nuk mund të demonstrojmë falje të vërtetë ndaj të tjerëve. Pali

bie dakord me këtë, kur u thotë Kolosianëve që ata duhet të jenë

... duke duruar njëri-tjetrin dhe duke falur njëri-tjetrin, në qoftë se dikush ka ankesa kundër një tjetri, sikundër Krishti ju ka falur, ashtu bëni edhe ju.

(Kolosianëve 3:13)

Do të përballesh me disiplinën e Perëndisë

Kjo histori e trishtueshme përfundon në një qeli.

Dhe i zoti, i zemëruar, ua dorëzoi torturuesve derisa t'ia paguante të gjithë detyrimin.

(18:34)

Mund të dalim në përfundimin që kjo nuk po flet për humbjen e shpëtimit. Bibla është shumë e qartë që një person vërtet i shpëtuar nuk mund të bëhet sërish i pashpëtuar (Romakëve 8:28-30, Gjoni 6:37, 10:27-30). Është interesante të vëmë re se fjala e përdorur këtu është “torturuesve” dhe jo “ekzekutuesve”. Ideja që po thekson Jezusi është që mosfalësi, në fakt, vuan më tepër se njerëzit që ai apo ajo refu-

zon të falë. Çfarë ironie! Jezusi na do aq shumë, sa që ndërhyt me mëshirë kur jemi të hidhëruar dhe bën gjithçka që është e nevojshme për të na çliruar prej helmit të hidhërimit.

Perëndia na trajton si bij... Ai na disiplinon për të mirën tonë, në mënyrë që të bëhemi pjesëtarë të shenjtërisë së Tij.

*(Hebrenjve 12:7, 10;
shih gjithashtu 1 e Korintasve 11:32)*

Disa prej “torturuesve” për njerëzit mosfalës përfshijnë:

- » faj gërryes për reagimin dhe hidhësinë tënde;
- » sëmundje fizike, e cila ka të ngjarë që është shkaktuar nga stresi dhe zemërimi që ke mbajtur përbrenda çdo ditë;
- » rrjedhoja të pakëndshme si rezultat i hidhësisë tënde;
- » humbje të lirisë shoqërore, sepse bëhesh njeri i tërhequr, që refuzon të lëndohesh sërish;
- » disiplinën e kishës duke iu bindur Mateut 18:15–18.

Uoren Uirzbi shkruan:

Burgu më i keq në botë është burgu i zemrës mosfalëse. Nëse refuzojmë të falim të tjerët, jemi duke burgosur veten dhe duke u bërë shkaku i torturës tonë. Disa nga njerëzit më të mjerrueshëm që kam takuar në shërbesën time kanë qenë njerëz që nuk donin të falnin të tjerët. Ata jetonin vetëm për të imagjinuar mënyra se si t'i ndëshkonin ata njerëz që u kishin bërë keq. Por në realitet, po ndëshkonin veten.¹

Kur ti dhe unë u falëm prej Perëndisë për borxhin tonë të mëkatit “prej dhjetë mijë talentash”, fituam një borxh të ri: të jemi të gatshëm t'i falim të tjerët. Pyetja së cilës duhet t'i përgjigjemi është kjo: Ku do të përfundojë historia jote? Në vargun 27 apo në vargun 34? Paralajmërimi i Krishtit është i qartë:

Kështu do të veprojnë me ju edhe Ati im qiellor, në qoftë se ju nuk ia falni nga zemra, gjithsecili vëllait të vet, shkeljet e tij.

(Mateu 18:35)

¹ Warren Wiersbe, *Bible Exposition Commentary*, vëll. 1 (Wheaton, IL: Victor, 1989), 67.

Vetëm pas kësaj ndalese në udhëtimin tënd je gati për të arritur në vendmbërritjen finale.

PËRFUNDIMI: PRAKTIKO FALJEN TËNDE

Falja biblike është një *transaksion*. Je gati të nisësh këtë transaksion, pasi të kesh kaluar me Jezusin dhe Pjetrin përgjatë kësaj historie dhe të kesh marrë një qëndrim të sinqertë dhe të gatshëm për të falur. Sapo t'i kesh kaluar me sinqeritet dhe lutje katër ndalesat pararendëse në këtë shteg të faljes, je gati të arrish në ndalesën e pestë dhe të fundit (në vendmbërritje) – t'u ofrosh faljen atyre që ta kërkojnë (Mateu 18:21-22, Luka 17:3-4).

Urtësia e nevojshme për faljen

Kur njerëzit mëkatojnë kundër teje, ke dy mundësi: ose t'i *mbulosh* gjërat me *dashuri*, ose t'i *ballafaqosh me dashuri*. A duhet të kërkosh pendim dhe falje për çdo fyerje të mundshme, për çdo dyshim, tallje, vështrim, fjalë apo heshtje? Jo. Besoj se ekziston një gjë e tillë si *mbulimi i njëanshëm* – të zgjedhësh të

mos llogaritësh një fyerje si “të konsiderueshme.” Xhej Adams bie dakord kur thotë:

“Por, - pyesni ju, a duhet të shkojmë te personi tjetër për çdo fyerje? A duhet të ketë qortim, pen-dim, dhe falje për çdo gjë që ndodh?” ... Pyetje e mirë. Jo. Perëndia ka siguruar një mjet për trajtimin e një shumice fyerjesh që kryhen kundër njëri-tjetrit. Por kjo nuk është falja... Vetëm ato mëkate që na lënë zbuluar duhet të trajtohen përmes proceseve të Luka 18/Mateu 18: ato fyerje që e prishin bashkësinë dhe na çojnë në një gjendje të papajtuar, kërkojnë falje. Ndryshe, thjesht mësojmë të mbulojmë një shumicë fyerjesh që na bëhen, duke dalluar që të gjithë jemi mëkatarë dhe se me mirënjohje duhet t’i falënderojmë të tjerët që edhe ata i mbulojnë mëkatet tona.’

Tri vargjet kryesore që shpjegojnë se çfarë do të thotë të *mbulosh me dashuri* janë:

- » “Dhe të keni, para së gjithash, një dashuri të fortë për njëri-tjetrin, sepse “dashuria do të mbulojë një shumicë mëkatesh” (1 e Pjetrit 4:8).

¹ Adams, *From Forgiveness to Forgiving*, 34.

- » “Urrejtja shkakton grindje, por dashuria mbulon të gjitha fajet” (Fjalët e Urta 10:12)
- » “Kush mbulon një faj, fiton dashuri...” (Fjalët e Urta 17:9)

Me pak fjalë, nëse zgjedh që me dashuri ta mbulosh një fyerje, më vonë do të thuash: “Çfarë fyerje?”

Është serioze të mos e llogaritësh një fyerje kundër dikujt. Kërkohet të lutesh për urtësi, për të ditur nëse mundësia në një rast të caktuar është të mbulosh me dashuri apo të ballafaqosh me dashuri. Specifikisht:

- » *Ballafaqimi nevojitet, nëse marrëdhënia është prishur.* Nëse ka një ndryshim të dallueshëm në kohën që kaloni bashkë, në të folurën që përdorni ndaj njëri-tjetrit apo për interesimin që tregoni për rritjen frymërore të njëri-tjetrit, atëherë duhet të shkoni tek ai që ju ka ofenduar (Mateu 18:15).
- » *Ballafaqimi nevojitet, nëse bëhet fjalë për një fyerje serioze kundër një tjetri.* “Mbulimi i dashurisë” vlen vetëm për fyerjet që kryhen kundër jush. Nëse ofenduesi po shkakton që edhe besimtarët e tjerë të mëkatojnë në mënyrë të drejt-përdrejtë, përmes shembullit apo përmes sjelljes

përçarëse, duhet të shkoni tek ai apo ajo (Mateu 18:6-7, 1 e Korintasve 5:6).

- » *Ballafaqimi nevojitet, nëse ofenduesi është në rrezik.* Nëse shtegu i ofenduesit është shkatërrimtar, nga ana fizike apo frymërore, në bashkësinë e tij apo të saj me Perëndinë, duhet të shkoni tek ai apo ajo. Jakobi i urdhëron besimtarët të shkojnë te besimtarët e tjerë që po veprojnë si të pashpëtuar: “Vëllezër, në qoftë se ndonjë nga ju gabohet larg së vërtetës dhe dikush e kthen, le ta dijë se ai, që e kthen mëkatarin nga të gabuarit e rrugës së tij, do të shpëtojë një shpirt nga vdekja dhe do të mbulojë një shumicë mëkatesh” (Jakobi 5:19-20, shih gjithashtu Galatasve 6:1).²

Premtimet e bëra gjatë faljes

Nëse me lutje dhe në mënyrë biblike arrin në përfundimin se duhet të *ballafaqosh me dashuri*, tani je duke hyrë në transaksionin e faljes. Nëse vëllai apo motra që të ka ofenduar e dëgjon ballafaqimin tënd të dashur dhe reagon duke thënë: “A do të më

² Për këto pika i detyrohem John MacArthur, *The Freedom and Power of Forgiveness* (Wheaton, IL: Crossway, 1998), 128–134.

falësh?”, do të jesh në pozitën që ta përfundosh transaksionin; në thelb, do të bësh tre premtime kur thua “Unë të fal.” Premtimet janë të qarta:³

“PREMTOJ QË NUK DO TA MBAJ KËTË FYERJE NË ZEMRËN TIME”

Kjo është një zgjedhje në mënyrën si mendon: nuk do të thellohesh në mendime apo të shqetësohesh për këtë fyerje. Pikërisht këtu ke mundësi të ndryshosh nga shërbëtori në historinë e Jezusit; ke mundësi të ofrosh të njëjtën falje që ke përjetuar nga Mbreti yt!

Por jini të mirë dhe të përdëlllyeshëm njëri me tjetrin, duke e falur njëri-tjetrin, sikurse edhe Perëndia ju ka falur në Krishtin.

(Efesianëve 4:32)

Më pëlqen shumë ajo që thotë Xhej Adams: “Harrimi është pasiv; të moskujtuarit është aktiv.”⁴ Çdo herë që tundoresh të meditosh rreth një fyerje tashmë të falur, të kryer nga dikush tjetër, mposhti

3 Për këto pika i detyrohem Ken Sande, *The Peacemaker: A Biblical Guide to Resolving Personal Conflict*

4 Adams, *From Forgiveness to Forgiving*, 12. (Grand Rapids: Baker, 1997), 188–190.

ato mendime duke menduar thellë rreth faljes që Krishti siguroi për ty. E mban mend se si u fal mëkati yt (kapitulli 2)? Perëndia të ka premtuar që nuk ka për ta llogaritur më mëkatin tënd dhe as ka për ta përmendur, për ta kërkuar apo lexuar sërish.

“PREMTOJ QË NUK DO TA PËRHAP KËTË GJË TEK TË TJERËT”

Nuk do ta sjellësh këtë fyerje para të tjerëve përmes thashethemeve apo shpifjeve në asnjë lloj forme të caktuar si takime lutjeje, mesazhe, media sociale apo biseda personale.

Fjalët e shpifësit janë si një gjellë shumë e shijshme që zbret thellë në zorrë.

(Fjalët e Urta 18:8)

“PREMTOJ QË NUK DO TA SJELL MË KËTË GJË KUNDËR TEJE”

Fyerja nuk ka pse të jetë më temë diskutimi, veçse po të jetë për të falënderuar Krishtin për hirin e Tij në atë transaksion.

Kush i rikthehet përsëri, ndan miqtë më të mirë

(Fjalët e Urta 17:9).

Këto janë premtime me peshë! Falja biblike është përlulëse për të gjithë ata që janë të përfshirë

– pëkulëse në ballafaqim, pëkulëse në kërkësen për falje dhe pëkulëse në aktin e faljes. Por këto janë gjithashtu premtime me peshë për arsyen e thjeshtë që nëse shkel ndonjë nga këto premtime, *bëhesh vetë ofenduesi i ri*. Kur e bën premtimin, përmbushë me hirin e Perëndisë.

Por fjala juaj të jetë: Po, po; jo, jo; gjithçka tjetër vjen nga i ligu.

(Mateu 5:37)

Synimet që kërkohmë të arrijmë në falje

Në këtë pikë je lodhur nga udhëtimi si dhe je bërë esëll nga pesha e faljes. Kjo është *punë* ungjilli, e cila kërkon *djersë* frymërore! Por nuk ka pikë dyshimi që gjithçka ia vlen.

Kur fal, shfaq lavdinë e Perëndisë. Në mënyrë të veçantë, hedh një dritë të fortë mbi hirin e Krishtit në shpëtim, sikurse e pamë edhe në historinë e Jezusit (Mateu 18:32-33). Është një gjë të *flasësh* për faljen e Krishtit, dhe krejt gjë tjetër *ta demonstrosh* atë. Dikur kisha një shok që po shiste një markë të caktuar thikash kuzhine. Ai më thoshte herë pas here se sa të mprehta ishin thikat, e megjithatë nuk më

bënte përshtypje. Por kur ai nxori disa copa të trasha lëkure dhe një litar dy centimetra e gjysmë të trashë, dhe i preu pa shumë mundim me thikat e tij, u binda! Kështu është edhe me faljen. Sa më e madhe fyerja që fal, aq më madhështore shpalosja e ungjillit!

Kur fal, *nxit rritjen e personit tjetër në ngjashmëri me Krishtin*. A ke ndaluar ndonjëherë të konsiderosh faktin që i gjithë transaksioni i faljes, në fakt, është një mjet përmes të cilit Krishti do t'ju pjekë të dyve në rritjen tuaj në ngjashmëri me Të?

Dhe ne e dimë se të gjitha gjërat bashkëveprojnë për të mirë për ata që e duan Perëndinë, për ata që janë thirrur sipas qëllimit të tij.

(Romakëve 8:28)

Kur merr nismën për pajtim, në fakt po dishepu-llizon një besimtar tjetër.

Dhe le të kujdesemi për njëri-tjetrin, për t'u nxitur për dashuri dhe vepra të mira.

(Hebrenjve 10:24)

Më në fund, kur fal, *vërteton dashurinë tënde për Perëndinë*. Jezusi na mësoi se urdhërimi më i madh që na është dhënë është:

Duaje Zotin, Perëndinë tënd me gjithë zemrën tënde, dhe me gjithë shpirtin tënd dhe me gjithë mendjen tënde.

(Mateu 22:37)

Ai, gjithashtu, na mësoi se cila është shprehja më e madhe e kësaj dashurie:

Nëse më doni, mbani urdhërimet e mia.

(Gjoni 14:15)

Prandaj, falja është vërtet adhurim!

Ruaje këtë hartë

Herën e parë që e ngava makinën time Chevrolet Nova nga Detroiti në Buffalo, si djalë i ri gjashtëmbëdhjetë vjeçar, kisha nevojë për udhëzime shumë të qarta. Nuk e kisha idenë si të arrija atje pa udhëzimet! Dy tri herët e para që e bëra atë udhëtim, kisha nevojë për një hartë, derisa u njoha me peizazhin, rrugët, pikat orientuese dhe drejtimin. E njëjta gjë është e vërtetë edhe për pjesën te Mateu 18:21-35. Falja shpesh është një udhëtim i vështirë, por rruga që duhet ndjekur është e qartë. Ajo e ka trasenë në ungjillin, të cilin e ke shijuar vetë. Por udhëtimi ia vlen.

Sa më tepër ta shohësh hirin e Krishtit në veprim në zemrën tënde kur fal, aq më i lehtë do të bëhet udhëtimi sa herë që kalon përgjatë tij.

Projekte personale zbatimi

1. Prano hezitimin tënd
 - a. *Me cilën prej frikërave të radhitura në kapitullin 1 identifikohesh personalisht? Pse? Krahasoju ato me Romakëve 12:14-21.*
 - b. *Përshkruaj qëndrimin që kërkon Krishti me fjalët e tua.*

2. Kujto historinë tënde
 - a. *Kush është shërbëtori në historinë të Mateu 18? Pse ka domethënie kjo për Pjetrin dhe ty?*
 - b. *Përshkruaj faljen që ke përjetuar në shpëtim. Përshkruaj me fjalët e tua mahnitjen e Palit me historinë e tij të 1 e Timoteut 1:12-17.*

3. Ruaj zemrën tënde
 - a. *Përshkruaj me fjalët e tua secilën prej katër karakteristikave të njerëzve mosfalës, të ra-*

dhitura në kapitullin 3. Gjej të paktën dy vargje biblikë që përshkruajnë secilën prej tyre.

- b. *Me cilën prej këtyre karakteristikave identifikohesh? Pse?*

4. Druaj Zotin tënd

- a. *Pse nuk ka kuptim të flasësh për një besimtar mosfalës? Shkruaj Efesianëve 4:32 dhe Kolo-sianëve 3:13.*
- b. *Si mund të vuajnë më tepër njerëzit mosfalës ndryshe nga ata që i lënduan?*

5. Praktiko faljen tënde

- a. *Shpjego me fjalët e tua ndryshimin mes mbu-
limit me dashuri dhe ballafaqimit me dashuri.*
- b. *Pse udhëtimi i faljes është kaq i vlefshëm për
ty si besimtar? Si zbatohet 1 e Timoteut 4:7-
10 në këtë udhëtim?*

Ku mund të gjej më tepër ndihmë?

LIBRA

Adams, Jay, *From Forgiven to Forgiving: Learning to Forgive One Another God's Way* (Amityville, NY: Calvary Press, 1994)

Brauns, Chris, *Unpacking Forgiveness: Biblical Answers for Complex Questions and Deep Wounds* (Wheaton, IL: Crossway, 2008)

MacArthur, John, *The Freedom and Power of Forgiveness* (Wheaton, IL: Crossway, 2009)

Sande, Ken, *The Peacemaker: A Biblical Guide to Resolving Personal Conflict* (Grand Rapids: Baker, 2004)

ARTIKUJ

Crater, Tim, "Counsel on Being Reconciled to Our Brother," in *Journal of Pastoral Practice*, 5/3 (1982), 254

Lane, Tim, "Pursuing and Granting Forgiveness," in *Journal of Biblical Counseling*, 23/2 (2005), 52-59

FAQE INTERNETI

Peacemaker Ministries: www.hispeace.org

Christian Counseling Education Foundation: www.ccef.org-3